

Nr 38.

Ankom till riksdagens kansli den 12 april 1937 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckta motioner rörande understöd från Vadstena krigsmanshuskassa åt visst f. d. indelt manskap m. m.

I åtskilliga inom riksdagen väckta, till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisade motioner hava, på sätt i det följande angives, förslag framställt om understöd åt visst f. d. indelt manskap.

I en inom första kammaren av herr *Bäcklund* väckt motion nr 6 har hemställts, »att riksdagen må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande Västgöta regemente *Johan August Ludvig Hjelm* må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

Vidare har herr *Bäcklund* i motion nr 7 i första kammaren hemställt, »att riksdagen må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande Västgöta regemente *Johan Alfred Hellqvist* må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

Herr *Karlsson, Oscar Gottfrid*, föreslår i motion nr 18 i första kammaren, »att riksdagen måtte besluta att förre trumslagaren *Johan Ivar Nystrand* må från den 1 juli 1937 tillerkännas understöd från Vadstena krigsmanshuskassa, som om han tjänat för understöds erhållande föreskriven tid».

I en inom första kammaren likaledes av herr *Karlsson, Oscar Gottfrid*, väckt motion nr 19 har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att förre grenadjären vid förutvarande kungl. andra livgrenadjärregementet, *Karl Albert Thunér*, må från 1 juli 1937 tillerkännas understöd från Vadstena krigsmanshuskassa, som om han tjänat för understöds erhållande föreskriven tid».

Herr *Wahlmark* föreslår i motion nr 36 i första kammaren, »att riksdagen må medgiva, att förre soldaten vid kungl. Upplands regemente *Johan August Lundell* må från den 1 januari 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

I motion nr 66 i första kammaren har herr *Andersson, Nils*, hemställt, »att riksdagen måtte medgiva, att förre dragonen vid kungl. Norrlands dragonregemente *A. Nordqvist* må under sin återstående livstid från och med den 1 juli 1937 tilldelas underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma

grunder som om han tjänat under för underhålls erhållande föreskriven tid».

Herr *Egnell* hemställer i motion nr 67 i första kammaren, »att riksdagen må medgiva, att förre soldaten vid kungl. Skaraborgs regemente, *Johan Otto Hedin*, Sunnerkullen, Locketorp, Väring, Skaraborgs län, må från den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

I en inom första kammaren väckt motion nr 114 har herr *Holmström* hemställt, »att riksdagen måtte medgiva, att förre soldaten vid kungl. Hälsinge regemente *Per Hansson Holm* må från och med den 1 instundande juli komma i åtnjutande av underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande erforderlig tid».

Herr *Holmström* har vidare i en inom första kammaren väckt motion nr 115 hemställt, »att riksdagen måtte medgiva, att förre soldaten vid kungl. Hälsinge regemente *Olof Boj* må från och med den 1 juli 1937 komma i åtnjutande av underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande erforderlig tid».

I motion nr 116 inom första kammaren föreslår herr *Bäcklund*, »att riksdagen må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande Västgöta regemente *Benjamin Andreasson Ros* må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

Under nr 117 i en inom första kammaren väckt motion har herr *Nilsson, Bernhard*, hemställt, »att riksdagen måtte besluta att bevilja före detta soldaten *Johan Malkolm Lönn* understöd från Vadstena krigsmanshuskassa att utgå enligt för sådant understöd gällande grunder från den 1 juli 1937 under hans återstående livstid».

Herr *Sköldén* har i motion nr 165 i första kammaren föreslagit, »att riksdagen må medgiva att förre soldaten vid kungl. Bohusläns regemente *Carl Viktor Sandblom* må från den 1 juli 1937 under hela sin återstående livstid tillerkännas underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder som om han tjänat i minst 20 år».

Under nr 166 i första kammaren har herr *Bengtsson* väckt en motion, vari yrkats, »att riksdagen måtte medgiva, att förre soldaten vid kungl. Älvsborgs regemente *Johan August Björklund* från Örby församling i Älvsborgs län må från den 1 juli 1937 tilldelas underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

I motion nr 14 i andra kammaren föreslår herr *Blomquist*, »att riksdagen må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande kungl. Kalmar regemente, *Frans Oskar Berg*, må från den 1 januari 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

Herrar *Andersson* i Löbbo och *Fast* hava i en under nr 30 inom andra kammaren väckt motion hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att förre soldaten *Johan Teodor Severin Borg* från Hagshestra i Gnosjö socken må från och med den 1 juli 1937 tillerkännas ett årligt understöd ur Vadstena krigsmanshuskassa till ett belopp som om han varit i tjänst under minst 20 år».

I en inom andra kammaren under nr 84 väckt motion hava herrar *Olsson* i Mellerud och *Larsson* i Mörlanda hemställt, »att riksdagen måtte bevilja förre soldaten vid Hallands regemente *Johan Karlsson Kullberg* ett årligt understöd från Vadstena krigsmanshuskassa med belopp som kan prövas skäligt».

Vidare har herr *Olsson* i Mellerud i motion nr 86 i andra kammaren föreslagit, »att riksdagen måtte besluta tilldela f. d. soldaten vid Gäsene kompani av kungl. Älvsborgs regemente, nr 18 *Carl Oskar Carlén*, ett årligt understöd från Vadstena krigsmanshuskassa med belopp, som efter prövning av ärendet kan befinnas skäligt».

Herr *Persson* i Tidaholm hemställer i motion nr 88 inom andra kammaren, »att riksdagen måtte besluta, att förre soldaten vid kungl. Västgöta regemente *Per Johan Käll* må från och med den 1 januari innevarande år tilldelas underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande erforderlig tid».

Under nr 93 i andra kammaren hava herrar *Johanson* i Huskvarna och *Carlström* väckt en motion, »att riksdagen måtte besluta, att f. d. grenadjären *Carl August Claesson Tilly* må under sin återstående livstid från och med den 1 juli 1937 beviljas en årlig pension ur Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder som om han varit i tjänst minst tjugo år».

Herrar *Johanson* i Huskvarna och *Carlström* hava i motion nr 94 i andra kammaren föreslagit, »att riksdagen måtte besluta, att f. d. grenadjären vid kungl. Karlskrona grenadiärregemente *Emil Mård* må under sin återstående livstid från och med den 1 juli 1937 beviljas en årlig pension ur Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder som om han varit i tjänst minst tjugo år».

Herrar *Johanson* i Huskvarna och *Carlström* hemställde vidare i en inom andra kammaren väckt motion nr 95, »att riksdagen måtte besluta, att f. d. soldaten vid förutvarande kungl. Jönköpings regemente *Johan August Lindqvist* må under sin återstående livstid från och med den 1 juli 1937 beviljas en årlig pension ur Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder som om han varit i tjänst i minst tjugo år».

Herr *Björklund* hemställer i motion nr 145 inom andra kammaren, »att riksdagen må medgiva, att förre dragonen *Sven Svensson Lundkvist* i Osby må från den 1 januari 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

I motion nr 147 i andra kammaren föreslår herr *Larsson* i Hede, »att riksdagen måtte besluta, att förre soldaten vid kungl. Älvsborgs regemente *Anders Andersson Backlund* må från och med den 1 januari 1937 tilldelas underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande erforderlig tid».

Vidare hemställa herrar *Fast* och *Andersson* i Löbbo i motion nr 149 i andra kammaren, »att riksdagen måtte medgiva, att förre soldaten vid kungl. Jönköpings regemente *Axel Fredrik Blad* må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas ett årligt underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat vid regementet under minst 20 år».

Under nr 150 i andra kammaren hemställa herrar *Fast* och *Andersson* i Löbbo, »att riksdagen måtte medgiva, att förre soldaten vid kungl. Jönköpings regemente *Carl August Ström* må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas ett årligt underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat vid regementet under minst 20 år».

Herrar *Fast* och *Andersson* i Löbbo föreslå i motion nr 151 inom andra kammaren, »att riksdagen må medgiva, att förre soldaten vid kungl. Jönköpings regemente *Axel Gerhard Sköld* må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas ett underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat vid regementet i 20 år».

Vidare hemställa herrar *Fast* och *Andersson* i Löbbo i en inom andra kammaren under nr 152 väckt motion, »att riksdagen måtte medgiva, att förre korpralen vid kungl. Jönköpings regemente *Oscar Emil Qvick* må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas ett underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat under minst 20 år».

Herrar *Gustafsson* i Bogla och *Fast* hava under nr 156 i andra kammaren väckt en motion, »att riksdagen måtte medgiva att förre grenadjären vid första livgrenadjärregementet *Sven Johan Skön* må från och med den 1 nästkommande juli tilldelas underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder, som om han tjänstgjort för erhållande av underhåll föreskriven tid».

Herr *Hermansson* föreslår i motion nr 159 inom andra kammaren, »att riksdagen måtte medgiva, att f. d. soldaten vid kungl. Kronobergs regemente *Carl Hjalmar Valfrid Modig* må från och med den 1 juli 1937 tilldelas underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

I en inom andra kammaren väckt motion nr 247 hemställer herr *Åqvist*, »att riksdagen må medgiva, att förre grenadjären vid kungl. livregementets grenadjärer *Per Erik Holm* må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

Slutligen hava herrar *von Seth* och *Arne mark* i en inom andra kammaren väckt motion nr 335 hemställt, »att riksdagen må medgiva att f. d. distink-

tionskorpralen vid, sergeanten i kungl. Smålands husarregemente *Gustaf Emil Fältenborg*, Vetlanda, må från den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas pension enligt samma grunder som om han tjänat för pensions erhållande föreskriven tid».

I fråga om motiveringarna för de i omförmälda motioner framställda förslagen får utskottet hänvisa till motionerna.

För behandlingen av de föreliggande understödsfrågorna synes det vara lämpligt, att de i förevarande motioner angivna f. d. indelta, med avseende å tjänstårens antal, indelas i tre grupper, nämligen indelta med en tjänstetid understigande 15 år, indelta med en tjänstetid av över 15 år men under 18 år samt indelta med en tjänstetid av över 18 år.

F. d. indelt manskap med en tjänstetid understigande 15 år.

Av tillgängliga handlingar inhämtas

beträffande förre vice korpralen, trumslagaren *J. I. Nystrand* (motion I: 18) att han, som är född den 4 december 1872 och alltså 64 år gammal, innehar en tjänstetid — räknad efter uppnådd ålder av 17 år — vid förutvarande Första livgrenadjärregementet och förutvarande Smålands grenadjärkår av tillhoppa 13 år 10 månader;

beträffande förre dragonen *A. Nordqvist* (motion I: 66) att han, som är född den 15 januari 1874 och alltså 63 år gammal, innehar en tjänstetid vid Norrlands dragonregemente av 13 år 8 månader 24 dagar;

beträffande förre grenadjären *C. A. Claesson Tilly* (motion II: 93) att han, som är född den 22 oktober 1868 och alltså 68 år gammal, innehar en tjänstetid vid förutvarande Karlskrona grenadjärregemente av 13 år 8 månader 19 dagar;

beträffande förre grenadjären *E. Mård* (motion II: 94) att han, som är född den 23 juli 1871 och alltså 65 år gammal, innehar en tjänstetid vid förutvarande Karlskrona grenadjärregemente av 12 år 8 månader och 29 dagar; samt

beträffande förre distinktionskorpralen vid, sergeanten i nedannämnda regemente *G. E. Fältenborg* (motion II: 335) att han, som är född den 3 november 1868 och alltså 68 år gammal, innehar en tjänstetid vid förutvarande Smålands grenadjärkår och förutvarande Smålands husarregemente av 14 år.

F. d. indelt manskap med en tjänstetid av över 15 men under 18 år.

Ifrågavarande personers namn, anställning, ålder, tjänstetid och tjänstgöringsdagar, varunder rekryt- och underbefälsutbildning icke ägt rum, framgå av efterföljande sammanställning:

Motion	Anställning och namn	Ålder	Tjänstår	Tjänstgöringsdagar utöver rekryt- och underbefälsutbildning
I: 7	f. soldaten J. A. Hellkvist	61	15 ⁹ / ₁₂	448
I: 19	f. grenadjären K. A. Tunér	66	17 ⁵ / ₁₂	382
I: 36	f. soldaten J. A. Lundell	73	17 ⁵ / ₁₂	473
I: 67	» » J. O. Hedin	72	17 ⁷ / ₁₂	485
I: 114	» » P. Hansson Holm	69	17 ⁶ / ₁₂	388
I: 116	» » B. Andreasson Ros	68	17 ¹¹ / ₁₂	401
I: 117	» » J. M. Lönn	71	17 ⁸ / ₁₂	488
II: 14	» » F. O. Berg	71	17 ⁷ / ₁₂	370
II: 30	» » J. T. S. Borg	67	15 ¹ / ₁₂	332
II: 84	» » J. Karlsson Kullberg	69	16 ² / ₁₂	348
II: 86	» » C. O. Carlén	64	15 ³ / ₁₂	513
II: 145	» dragonen S. Svensson Lundkvist	70	15 ¹⁰ / ₁₂	506
II: 149	» soldaten A. F. Blad	71	15 ¹¹ / ₁₂	376
II: 150	» » K. A. V. Ström	75	16 ¹⁰ / ₁₂	456
II: 152	» korpralen O. E. Qvick	68	16 ⁴ / ₁₂	970
II: 156	» grenadjären S. J. Skön	67	15 ⁴ / ₁₂	354
II: 159	» soldaten C. Hj. V. Modig	59	16 ⁹ / ₁₂	402
II: 247	» grenadjären P. E. Holm	56	16 ⁴ / ₁₂	526

Vidare inhämtas av handlingarna, *att* samtliga i tabellen angivna soldater med minst 400 tjänstgöringsdagar befinna sig i behövande omständigheter utom förra soldaterna Lundell och Hedin, *att* Lundell, som i egenskap av f. d. fjärdingsman i Bondkyrko socken åtnjuter en årlig pension av 700 kronor, är ägare till fastigheten Enköpingsgatan 8 i Uppsala, taxerad till 14 000 kronor, samt å bank har innestående ett kapital av i runt tal 7 100 kronor ävensom äger en inteckningsfordran å 4 000 kronor *samt att* Hedin är ägare till en fastighet, taxerad till 6 800 kronor, vilken betungas av ett avdikningslån å 800 kronor men i övrigt är skuldfri, ävensom äger ett kapital av 8 000 kronor.

F. d. indelt manskap med en tjänstetid av över 18 år.

De till denna grupp hörande personernas namn, anställning, ålder, tjänstetid och tjänstgöringsdagar, varunder rekryt- och underbefälsutbildning icke ägt rum, framgå av nedanstående sammanställning:

Motion	Anställning och namn	Ålder	Tjänstår	Tjänstgöringsdagar utöver rekryt- och underbefälsutbildning
I: 6	f. soldaten J. A. L. Hjelm	74	18	411
I: 115	» » O. Boj	73	18 ⁶ / ₁₂	492
I: 165	» » C. V. Sandblom	57	18 ¹⁰ / ₁₂	502
I: 166	» » J. A. Björklund	74	19 ³ / ₁₂	411
II: 88	» » P. J. Käll	77	19 ⁷ / ₁₂	403
II: 95	» » J. A. Lindqvist	71	19 ² / ₁₂	450
II: 147	» » A. Backlund	73	18 ⁵ / ₁₂	335
II: 151	» » A. G. Sköld	73	19 ¹⁰ / ₁₂	560

Vidare inhämtas av handlingarna, att samtliga i tabellen angivna soldater befinna sig i behövande omständigheter utom förre soldaten Käll, som har innestående i olika bankinrättningar ett kapital av i runt tal 6 665 kronor samt uppbär i folkpension ett årligt belopp av 151 kronor 20 öre.

Över de föreliggande motionerna har bankoutskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande av *arméförvaltningens civila departement*.

I sitt yttrande har departementet till en början beträffande *m a n s k a p* med en tjänstetid understigande 15 år anført, bland annat, följande:

Till den första gruppen höra i motionerna I: 66, II: 93 och 94 angivna f. d. dragonen Anders Nordqvist och f. d. grenadjärerna Carl August Claesson Tilly och Emil Mård.

I motionerna II: 93 och 94 har såsom stöd för framställningarna om pension åt ovannämnda Tilly och Mård anförts, bland annat, att de nödgats taga avsked ur krigstjänsten på grund av sjukdom, som möjligen kunde hava förorsakats av militärtjänsten.

I anledning härav anser sig departementet böra framhålla, att det ankommer på departementet att efter därom gjord ansökning pröva, huruvida vederbörande må komma i åtnjutande av understöd ur Vadstena krigsmanshuskassa på grund av sjukdom, härrörande från militärtjänsten. Därest Tilly och Mård göra anspråk på dylikt understöd, äga de följaktligen att därom göra framställning till departementet, varefter framställningarna komma att i vanlig ordning behandlas och prövas.

Till nu ifrågavarande grupp torde även kunna hänföras i motionerna I: 18 och II: 335 avsedda respektive f. trumslagaren Johan Ivar Nystrand och f. distinktionskorpralen vid, sergeanten i förutvarande Smålands husarregemente Gustaf Emil Fältenborg.

Nystrand, som är född den 4 december 1872, har enligt motionen tjänat dels vid förutvarande första livgrenadjärregementet under tiderna 29 september 1886—14 december 1889 och 29 november 1893—18 december 1903, dels vid förutvarande Smålands grenadjärkår under tiden 1 januari 1890—6 oktober 1893 eller sammanlagt i omkring 17 år.

Vid antagandet i krigstjänst hade Nystrand sålunda ännu icke fyllt 14 år. I § 8 kungl. kungörelsen den 1 april 1887 angående generalmönstringarna vid arméns regementen och kårer föreskrevs bland annat, att såsom rekryt vid indelt regemente eller kår finge endast den godkännas, som uppnått 17 års ålder.

Även om Nystrand, såsom i motionen uppgives, varit indelt trumslagare — vilket icke förefaller sannolikt, då han enligt avskedspasset icke tjänat för någon rote — lär han i allt fall icke hava kunnat antagas till rekryt förrän tidigast den 4 december 1889, då han fyllde 17 år. Tiden dessförinnan kan icke tillgodoräknas honom såsom tjänsteår för pension. Nystrand skulle följaktligen under nämnda förutsättning för pension äga tillgodoräkna allenast omkring 13 år 10 månader.

Enligt för värvat manskap gällande bestämmelser må tjänstår för pension beräknas först från den tidpunkt, då vederbörande fyllt 20 år.

Nystrand innehar alltså icke, vare sig han varit indelt eller värvad soldat, tillräckligt antal tjänstår för erhållande av understöd ur Vadstena krigsmanshuskassa.

Vad angår ovannämnde Fältenborg har han enligt en av krigsarkivarien den 13 juni 1931 lämnad uppgift tjänat i 14 år. Ej heller han uppfyller sålunda med avseende å tjänstetidens längd stadgade villkor för erhållande av underhåll ur nyssnämnda kassa.

På grund av vad sålunda anförts beträffande här ovan omförmälda Nordqvist, Tilly, Mård, Nystrand och Fältenborg får departementet avstyrka bifall till motionerna I: 18 och 66 samt II: 93, 94 och 335.

I fråga om manskap med en tjänstetid av över 15 men under 18 år har civila departementet anført huvudsakligen följande:

Av här ifrågavarande f. d. indelta uppfyller allenast f. korpralen Qvick med avseende å tjänstgöringsförhållandena stadgade villkor för erhållande av underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa.

Departementet har tidigare funnit två av Qvick gjorda framställningar om dylikt underhåll icke kunna bifallas. De utredningar rörande Qvicks ekonomiska förhållanden, som då verkställdes, utvisade nämligen, att Qvicks ekonomiska ställning var sådan, att han icke kunde anses vara i behövande omständigheter.

Den utredning rörande Qvicks ekonomiska förhållanden, som verkställdes i anledning av motion II: 152, giver emellertid vid handen, att Qvicks ekonomiska ställning så försämrats, att det numera kan anses ådagalagt, att han befinner sig i behövande omständigheter.

Departementet har för den skull med stöd av kungörelsen den 13 mars 1931, nr 43, genom beslut den 16 mars 1937 tilldelat Qvick underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa med ett årligt belopp av 250 kronor jämte vicekorpralstillägg att beräknas och utgå från och med den 1 december 1936 eller från och med månaden näst efter den, då det blivit styrkt att behov av understöd föreligger.

I anledning härav torde motion II: 152 icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Ingen av de övriga till denna personalgrupp hörande indelta uppfyller med avseende å antalet fullgjorda tjänstgöringsdagar föreskrivna villkor för erhållande av underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa.

Emellertid får departementet erinra därom, att de senaste årens riksdagar

tilldelat underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa åt f. d. indelta, vilka befunnit sig i behövande omständigheter och innehaft en anställningstid av mellan 15 och 18 år samt tjänstgjort i över 400 men ej 600 dagar utöver tid för rekryt- och underbefälsutbildning.

I överensstämmelse med den praxis, som sålunda blivit rådande, anser sig departementet böra tillstyrka, att de i motionerna I: 7 och 116 samt II: 86, 145, 150, 159 och 247 angivna f. d. indelta Hellkvist, Ros, Carlén, Lundkvist, Ström, Modig och Holm, vilka samtliga, enligt departementets mening, befinna sig i behövande omständigheter och hava en anställningstid av mellan 15 och 18 år samt fullgjort över 400 tjänstgöringsdagar, oavsett rekryt- och underbefälsutbildning, må tilldelas underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, oaktat de icke uppfylla stadgade villkor för underhållsbehållande. Underhållet torde i samtliga fall böra utgå från och med den 1 juli 1937.

Vad angår den i motionen I: 117 angivna f. d. soldaten Lönn väcktes vid 1936 års riksdag motion (I: 209) om underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa åt honom.

Den utredning rörande Lönnns ekonomiska omständigheter, som i anledning av sistnämnda motion verkställdes, utvisade bland annat att Lönn ägde ett kapital å 3 000 kronor, att han för sin återstående livstid åtnjöt förmånen av fri bostad och vedbrand, samt att han uppbar avgiftspension från allmänna folkpensioneringen med 30 kronor för år.

Departementet ansåg utredningen icke ådagalägga, att Lönn befann sig i behövande omständigheter och avstyrkte bifall till motionen. Denna blev ej heller av riksdagen bifallen.

Av Lönn nu lämnade uppgifter, vilka bestyrkts av vederbörande komminister och kommunalnämndsordförande, framgår bland annat, att ovan nämnda kapital nedgått till 2 500 kronor, varav 2 000 kronor äro utlånade till en son och 500 kronor inestå i bank, samt att han icke längre åtnjuter förmånen av fri bostad och vedbrand utan måste för sitt uppehälle erlagga kontant betalning till en dotter och måg, hos vilka han är inneboende.

På grund av vad sålunda framkommit rörande Lönnns ekonomiska förhållanden anser sig departementet, om ock med någon tvekan, böra tillstyrka, att Lönn, som innehaft anställning såsom indelt i 17 $\frac{8}{12}$ år samt därunder tjänstgjort i 488 dagar, oavsett rekryt- och underbefälsutbildning, må tilldelas underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa. Underhållet torde böra utgå från och med den 1 juli 1937.

Enär verkställd utredning rörande den i motionen I: 36 avsedde f. soldaten Lundells ekonomiska omständigheter utvisar att han icke kan anses vara i behövande omständigheter, får departementet avstyrka bifall till motionen I: 36.

Beträffande den i motionen I: 67 angivna f. d. soldaten Hedin utvisar verkställd utredning rörande hans ekonomiska förhållanden, att Hedin synes vara i relativt goda ekonomiska omständigheter, varför departementet får avstyrka bifall till motionen I: 67.

De i motionerna I: 19 och 114 samt II: 14, 30, 84, 149 och 156 avsedda f. d. indelta, nämligen Tunér, Holm, Berg, Borg, Kullberg, Blad och Skön, hava en anställningstid av mellan 15 och 18 år, men komma icke upp till 400 tjänstgöringsdagar utöver tid för rekryt- och underbefälsutbildning. Departementet anser sig för den skull icke kunna tillstyrka bifall till dessa motioner.

Vidkommande manskap med en tjänstetid överstigande 18 år har civila departementet yttrat:

Ingen av de i tabellen å sid. 7 angivna personerna uppfyller med avseende å antalet fullgjorda tjänstgöringsdagar stadgade villkor för erhållande av underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa.

Riksdagen har emellertid vid flera tillfällen, då fråga varit om underhåll å f. d. indelta, som tjänat i minst 18 år men under 20 år, medgivit, att underhåll ur kassan finge tillkomma vederbörande, oberoende av om han fullgjort för underhålls erhållande föreskrivet antal tjänstgöringsdagar. Enda villkoret för pensions tillerkännande i sådana fall synes hava varit att för vederbörande förelegat ömmande omständigheter.

Sålunda har 1936 års riksdag (skrivelse nr 201) beviljat pension ur Vadstena krigsmanshuskassa åt tolv f. d. indelta soldater, vilka tjänat i över 18 men under 20 år och icke tjänstgjort i minst 600 dagar utöver den tid, som åtgått för rekryt- och underbefälsutbildning. För samtliga dessa förelägo ömmande omständigheter.

I överensstämmelse härmed torde jämväl de i förenämnda tabell angivna f. d. indelta, i den mån ömmande omständigheter föreligga, böra komma i åtnjutande av underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa.

Såvitt framgår av motionerna åtföljande handlingar samt genom departementets försorg verkställda utredningar rörande dessa soldaters ekonomiska förhållanden föreligga, enligt departementets åsikt, ömmande omständigheter för samtliga med undantag för i motionen II: 88 avsedda f. soldaten Käll.

Departementet får för den skull tillstyrka bifall till motionerna I: 6, 115, 165 och 166 samt II: 95, 147 och 151. Underhållet torde i samtliga fall böra utgå från och med den 1 juli 1937.

Vad angår ovannämnde Käll, utvisar verkställd utredning rörande hans ekonomiska förhållanden, att det för honom, enligt departementets mening, för närvarande icke kan anses föreligga ömmande omständigheter, varför departementet får avstyrka bifall till motionen II: 88.

Utskottet.

Vad först angår motionerna I: 18 och 66 samt II: 93, 94 och 335 innefatta dessa förslag om beredande av underhåll å f. d. indelt manskap med en tjänstetid, understigande 15 år, nämligen å f. d. vice korpralen Nystrand, f. d. dragonen Nordqvist, f. d. grenadjärerna Tilly och Mård samt f. d. distinktionskorpralen Fältenborg. Utskottet vill erinra, att underhåll hittills icke medgivits vid en anställningstid av under 15 år. Vid sådant förhållande avstyrker utskottet bifall till ifrågavarande motioner. I motionerna II: 93 och 94 har gjorts gällande, att däri angivna indelta ådragit sig sjukdom i tjänsten. Det torde ankomma på arméförvaltningens civila departement att efter vederbörlig ansökning pröva, huruvida sådana omständigheter föreligga, att pension av berörda anledning kan tillerkännas vederbörande.

Vidkommande härefter gruppen f. d. indelt manskap med en tjänstetid av över 15 men under 18 år får utskottet erinra, att för underhåll å sådant manskap erfordras enligt 1931 års grunder, för-

utom att vederbörande befinner sig i behövande omständigheter, 600 tjänstgöringsdagar, oberäknat tid för rekryt- och underbefälsutbildning.

Arméförvaltningens civila departement har i sitt här ovan intagna yttrande anfört att av ifrågavarande till denna grupp hänförliga indelta allenast f. d. korpralen Qvick uppfyller med hänsyn till tjänstgöringsförhållandena stadgade villkor för erhållande av underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa. Då verkställd utredning angående Qvicks ekonomiska förhållanden utvisat, att han icke kunde anses vara i behövande omständigheter, hade departementet funnit två av honom tidigare gjorda framställningar om understöd icke kunna bifallas. Departementet har emellertid nu upplyst, att departementet — sedan förnyad utredning ådagalagt, att Qvicks ekonomiska ställning så försämrats, att behövande omständigheter i detta fall kunna anses vara för handen — genom beslut den 16 mars 1937 tilldelat Qvick underhåll ur krigsmanshuskassan. Vid sådant förhållande synes den i ämnet väckta motionen II: 152 icke böra till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Civila departementet har vidare framhållit, att de senare årens riksdagar tilldelat understöd ur Vadstena krigsmanshuskassa åt f. d. indelta, vilka befunnit sig i behövande omständigheter och innehaft en anställningstid av mellan 15 och 18 år samt tjänstgjort i över 400 men ej 600 dagar utöver tid för rekryt- och underbefälsutbildning. Utskottet anser sig därför böra, i överensstämmelse med riksdagens nyssnämnda beslut, tillstyrka, att de i följande åtta, nu väckta motioner, nämligen i motionerna I: 7, 116 och 117 samt II: 86, 145, 150, 159 och 247 angivna f. d. indelta Hellkvist, Ros, Lönn, Carlén, Lundkvist, Ström, Modig och P. E. Holm, vilka samtliga befinna sig i behövande omständigheter och hava en tjänstetid av mellan 15 och 18 år samt fullgjort över 400 tjänstgöringsdagar, oavsett rekryt- och underbefälsutbildningstiden, må tilldelas underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, oaktat de icke tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid. Underhållet torde i samtliga fall böra utgå från och med den 1 juli 1937.

Vad angår de i motionerna I: 36 och 67 angivna f. d. soldaterna Lundell och Hedin hava de en anställningstid av respektive 17 år 5 månader och 17 år 1 månad samt respektive 473 och 485 tjänstgöringsdagar, utöver tid för rekryt- och underbefälsutbildning. Arméförvaltningens civila departement har emellertid funnit verkställd utredning rörande deras ekonomiska förhållanden utvisa, att de icke befinna sig i behövande omständigheter. Vid sådant förhållande har utskottet ansett sig icke kunna tillstyrka, att underhållsrätt medges Lundell och Hedin. Utskottet får alltså avstyrka bifall till berörda motioner.

De i motionerna I: 19 och 114 samt II: 14, 30, 84, 149 och 156 avsedda f. d. indelta, nämligen Tunér, P. Hansson, Holm, Berg, Borg, Kullberg, Blad och Skön hava en anställningstid av mellan 15 och 18 år, men komma icke upp till 400 tjänstgöringsdagar utöver rekryt- och underbefälsutbildningen.

Utskottet anser sig därför icke kunna tillstyrka att underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa skulle medgivas i förevarande fall, utan finner sig förty böra avstyrka bifall jämväl till nyss uppräknade motioner.

Vad slutligen angår de i motionerna I: 6, 115, 165 och 166 samt II: 88, 95, 147 och 151 avsedda f. d. indelta, nämligen Hjelm, Boj, Sandblom, Björklund, Käll, Lindqvist, Backlund och Sköld tillhöra dessa gruppen f. d. indelt manskap med en tjänstetid av över 18 år. Utskottet vill erinra, att riksdagen tidigare i åtskilliga fall medgivit underhåll åt indelta med nämnda tjänstetid, därest behövande omständigheter befunnits vara för handen (se bankoutskottets utlåtanden nr 34 år 1932, nr 37 år 1933, nr 37 år 1934, nr 36 år 1935 och nr 38 år 1936). I enlighet härmed får utskottet tillstyrka, att Hjelm, Boj, Sandblom, Björklund, Lindqvist, Backlund och Sköld, vilka samtliga befinna sig i behövande omständigheter, tillerkännas underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, ehuru de icke tjänat för underhålls åtnjutande föreskriven tid. Underhållet torde böra utgå från och med den 1 juli 1937.

Underhåll åt den i motionen II: 88 angivna f. d. soldaten Käll har avstyrkts av civila departementet, enär han enligt departementets uppfattning icke befinner sig i behövande omständigheter. Även utskottet har funnit Källs ekonomiska ställning för närvarande vara sådan, att något understöd icke synes böra tillerkännas honom. Utskottet får alltså avstyrka bifall till motionen II: 88.

På grund av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

1) att riksdagen, i anledning av motionen I: 6, må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande Västgöta regemente Johan August Ludvig Hjelm må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

2) att riksdagen, i anledning av motionen I: 7, må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande Västgöta regemente Johan Alfred Hellkvist må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

3) att motionen I: 18 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

4) att motionen I: 19 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

5) att motionen I: 36 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

6) att motionen I: 66 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

7) att motionen I: 67 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

8) att motionen I: 114 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

9) att riksdagen, i anledning av motionen I: 115, må medgiva, att förre soldaten vid Hälsinge regemente Olof Boj må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

10) att riksdagen, i anledning av motionen I: 116, må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande Västgöta regemente Benjamin Andreasson Ros må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

11) att riksdagen, i anledning av motionen I: 117, må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande Jönköpings regemente Johan Malkolm Lönn må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

12) att riksdagen, i anledning av motionen I: 165, må medgiva, att förre soldaten vid Bohusläns regemente Carl Viktor Sandblom må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

13) att riksdagen, i anledning av motionen I: 166, må medgiva, att förre soldaten vid Älvsborgs regemente Johan August Björklund må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid; samt

14) att motionen II: 14 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

15) att motionen II: 30 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

16) att motionen II: 84 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

17) att riksdagen, i anledning av motionen II: 86, må

medgiva, att förre soldaten vid Älvsborgs regemente Carl Oskar Carlén må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

18) att motionen II: 88 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

19) att motionen II: 93 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

20) att motionen II: 94 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

21) att riksdagen, i anledning av motionen II: 95, må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande Jönköpings regemente Johan August Lindqvist må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

22) att riksdagen, i anledning av motionen II: 145, må medgiva, att förre dragonen vid förutvarande Skånska dragonregementet Sven Svensson Lundkvist må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

23) att riksdagen, i anledning av motionen II: 147, må medgiva, att förre soldaten vid Älvsborgs regemente Anders Andersson Backlund må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

24) att motionen II: 149 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

25) att riksdagen, i anledning av motionen II: 150, må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande Jönköpings regemente Carl August Ström må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

26) att riksdagen, i anledning av motionen II: 151, må medgiva, att förre soldaten vid förutvarande Jönköpings regemente Axel Gerhard Sköld må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

27) att motionen II: 152 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

28) att motionen II: 156 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

29) att riksdagen, i anledning av motionen II: 159, må medgiva, att förre soldaten vid Kronobergs regemente Carl Hjalmar Valfrid Modig må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid; samt

30) att riksdagen, i anledning av motionen II: 247, må medgiva, att förre grenadjären vid Livregementets grenadjärer Per Erik Holm må från och med den 1 juli 1937 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid; samt

31) att motionen II: 335 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 12 april 1937.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendens slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Ehrnberg, Lindley*, Johansson i Friggeråker*, Ström i Lidköping*, Bjurström*, Berling och Swartling*;

från andra kammaren: herrar Holmgren, Lovén, Andersson i Falkenberg, K. A. Westman*, Gustavson i Västerås*, Osberg. Svedman* och Andersson i Munkaljungby.

---

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.